

Any XV

Barcelona 13 de Novembre de 1902

Copia fot. de A. Esplugas

Com las crisantemas, pura,
fresca com un pom de flor
va oferint dolça ventura,
va brindant ditxas y amors

De dijous á dijous

Densá qu' els Nort-americans, aquesta gent de moda que ara ho saben tot, han descobert qu' els mosquits son conductors de maluras com la febre-groga, 'l còlera, tifus y altres mals pitjors, per tot arreu ahont sa rapinya ha pogut clavar las unglas, s' han dedicat á l' exterminació de 'ls tals insectes, afavorint d' aquest módo la sort dels països anexionats; se 'ls ha desarrollat també una sort de febre estadística insecticida y van corrent pe 'l mon una colla de sabis de sota barba, serios y tiesos com rabes d' aquells que posan las potas dalt de la taula quan van de visita, formint estats estadístichs minuciosos, que deuen dar gust de veurer, ahont s' hi apuntan lo nombre de 'ls mosquits morts ab petroli y altres materias per horas, dias y mesos; la de 'ls que s' escapan, fent constar ahont van y d' ahont venen, qu' aquesta deu esser la part més interesanta de son trevall y la de més y mellor trascendencia científica.

Aixó no tindria res que veure y menos hauriam cregut que valgués la pena d' enterarne als nostres llegidors, que 'ns esperan cosas de més substancia, si no fos que 'ns ha mogut l' atenció l' empenyo decidit qu' ha mostrat una bona part de l' nostre Ajuntament, sobre tot la republicana, de criar á posta, al menos ho sembla, una especie de canongia com d' altres n' hi han, dotada ab unas quantas mils pessetas anuals, que no l' hi deurán venir gens malament, precisament per portar las estadísticas de tota mena, de la ciutat de Barcelona qu' están descuydadas, entre las que deu contarshi, la dels mosquits qu' entran y surten de quants hem parlat y altres pe 'l mateix istil, que bona falta 'ns deuen fer y no ho coneixém y son l' última invenció Nort-americana qu' ha arribat aqui.

Já se 'ns ha encomenat; no 's pensin ara que no 's cobrirán las formas, potser inventarán un concurs y tot, com fulla de parra qu' es colouin per tapars' las vergonyas els Senyors que volen sortir ab la seva y fora per servir un amich, sens gratarse la butxaca, pagant la Pubilla, y organissant oficialment potser, pera son servey, lo Negociat de las tupinadas electo-municipals de lo pervenir.

*
**

Ho sentím pe'l senyor Escuder, que es persona molt agradable, y que si no li ix bé aquest tret, que tot podria ser, porque hi ha moros á la costa' li recomaném els procediments d' aquella «miss» inglesa ó californiana, que tant se val, que s' ha deixat arrencar la pell á tiresas, venétsela als cirurgians per aplicar als malalts en sas operacions. No 's pensin que s' hagi quedat pelada com un Sant Bartomeu; no, senyors: la pell li ha tornat á eixir y lo seu capital sonant ha aumentat fins al punt de haverse retirat del negoci ab una fortuneta ben apetitosa. A n' á qui no li deixan creixer la pell, y en-

cara li fan pagar els quartos després de arrencarli tota sencera, es al poble «pagano» que, després de pelarlo y repelarlo desde 'l centre, encara s' tiran els trastos pel cap, bo y disputantsen una tallada, poítichs y cortesans, las dugas plagas més grossas de la nació que ens xuclan la sang y els diners.

Per aixó el senyor Rodrigo Soriano ha pogut dir las quatre veritats, deixantlo com drap brut, al ministre Suárez Inclán y al Ministre de la Guerra, en lo Congrès dels diputats, movent tant grossa polverada, qu' ha fet renyir á n' en Cinalejas ab en Sagasta, y produhint tota aquesta fassesia una crisis ministerial, que s' acabarà de qualsevulga modo menos del que tindria d' acabar: en profit de la pátria.

¡Quán se 'n anirá tot al botaván!

*
**

De sopte, ara 'ns en adoném; havém escorregut un xich la ploma parlant de cosas forasteras y no debém parlar més que de las catalanas; però ja es fet y si passa, encara reincidirém un altre dia. Torném á casa nostra.

*
**

La discussió dels presupostos municipals s' ha fet com es d' us y costum, corrents y depressa, de nits y ab els ulls endormiscats, sens parars' en res, sortint-ne de qualsevol modo; per anar tirant y res més. En lo més fonamental, tothom ensopit, y no més en alguna partida d' interés particular s' ha fet alguna qu' altra esmena; porque aquí, cadascú procura per ell... y ningú per la Ciutat... més val anar á dormir aviat, y callar per no ensenyar el llautó, que en qüestions d' aquéstas, s' els hi veu desseguida.

*
**

Un diari que may s' embolica en res, tant sesut com ho es *La Vanguardia*, portava fá pochs dias la noticia que li copiem d' haver marxat cap al extranger un conegut músich, mestre catala, de blancas y venerables barbas, ab una deix-ble seva, jove aixerida y graciosa, que va cantar l' any passat al Liceo.

Per lo vist, ja havia acabat de passar el método de cant la t. l. deix-ble, y ha vogut péndrer lliçons prácticas de «fug». No tindrà consecuencias la cosa, que el mestre es entenimentat y sab lo que 's fá, y tant bon punt la «diva» hagi après els «fugats», que ja hi té disposició, tornarem á veure 'ls á tots dos: per aquí á n' ella y á n' ell, á en Joan Pim de las solfas, de lo qual ens en alegrarem molt.

*
**

L' escudella es á taula y se 'm refreda... 'ls deixo estar y prou; no m' agrada menjar covat.

CALIXTE PI y XARAU.

LA VUYTADA

*Un raple consentit
ó fuga en si bemol*
es nom de la romansa
(romanso ó lo que fos)
que vá cantar ab éxit
Jo prop-passat dijous
una bella cantanta
en un des-concert nou
que 's celebrá en lo temple
del capritxós amor,
(que diuhen que s' aixeca
al camp, dit d' en Grassot)
baix la batuta tiessa
d' un mestre directó
que té molt energia,
molta alma... y molts fugots.

L' efecte qu' en lo públich
vá fer sigué assombrós;
pero no vá aplaudirse
pas gens 'l romansot
perqu' es de tessitura
molt baixa y de certs tons
molt plens de sostenidos
y de bastants bemols.

Mes, deixémnos de músicas;
y del camp de 'n Grassot
á n' el de la política
aném, y allá á las Córts
(ó sigan 'ls estables
dels nostres grans prohoms)
aixís que trenca l' alba
podrém contemplar tots
un espectacle propi
d' aquell recinte ó lloch
qu' es lo gran cau d' Espanya,
y ohirém un debat porch
qu' es referent al sexo
del nostre Rusiñol
y 'l del zaragozano
qu han fet ambo... tots dos,
per si es ó no famella
la Nacional Unió
y si 'l Regionalisme
no es mascle y ... ¡qué se jo!

¡Miréu que allá tractarse
las tals *sexu als* qüestions
es lo que 's diu... *el colmo*
del genit espanyol!
Seguint aqueixa ruta
confio dintre poch
que 'l Parlamentarisme
será càtedra, donchs,

de la Pornografia
que ho prostituheix tot.

Tiremhi un vel á sobre
d' assumptos tant... *ribots*,
y parlém de la crisi
que obliga al *Vell Pastor*
á plantejar—com sempre—
la enfadosa qüestió
que 'n diuhen de confiansa ...
(no sentho poch ni molt).

Quan surti á LA TOMASA
aqueix munt de versots
tindrém al mateix *Pràxedes*...
ó un altre qualsevol,
en *Segimón* ó en *Paco*
(ó aquell que ven ninots
que ab un cordill s' estiran,
s' arronsan y ho fan tot).

Tal crisi convenia;
perqué la situació
dolenta 'n demana altra...
(qu' encar será pitjor)
Deixémho corre; y are
si ben reservats sou
y no héu de comprometre m,
aquí os diré *inter nos*
perque d' aquí no surti
y no fém un bunyol,
que ahí en lo tren de carga
van venir sis vagons
carregats d' *rengados*
(segons un polissón)
d' aquellas *ob casaca*
que feyan tant de goig
perque son escullidas,
dels cascos las millors.
Juntadas ab las altras
vingudas fá molt poch
en número notable
enman un batalló.

Son pe 'l consum del poble
que 's menja espina y tot..
¡Molt será que á nosaltres
no 'ns toqui una racció!
Veuréu ¡anémse n are
pe 'l Parch á doná un tórn
avans no se 'l puleixin
'ls nostres regidors;
puig ells, pera 'ls seus gastos
y ferse un bon bossot
un dia farán quartos
si s posan ben d' acort

de 'n Fivallé y Don Jaume,
de 'n Prim y de 'n Colon.
Y aquí fent un cigarro
podrém parlar tots sols
d' aqueixa gran desgracia
que la teniam aprop
y omplirá nostra patria
de cap á cap de dol
com si no estés encare
de *pega* Espanya prou.
Ja podeu figurarvos
que 'm refereixo jo
á que 'l *leader* insigne
dels Circols espanyols
l' heróich primer espasa
del Art de matar bous,
nostre gran Mazzantini,
si no li toca 'l cor
la Providencia ab banyas,
'ns donará un transtorn;
puig diu que se la talla...
¿Voléu més gran dissort?
¡om van perdentse 'ls homes
més grans de la nació!
¡L' il-lustre *Don Lus* sense
la cúa!... ¡Es horrorós!
Devant tan gran desdita
no 'm queda ni l' humor
de revistá altras cosas
que molt d' interés son
per tots 'ls que 'm llegeixen
(y jo 'ls estimo molt)
perque quan 'l cor plora
lo cap per rés es bó.
No obstant; per' qué no diguin
hauré de fé un esfors
ans d' acabar ma tasca
per dirvos que 'ls doctors
que 'l budells analisan
ficats dintre d' un pot
de la comtesa morta
de Perelada son
un regiment y encare
no han informat per por
de que als doctors no imitin
del *Rey que robó*;
pero no n passém ansia,
qu' ells sembla que... tampoch.
Y . fins l' altra vuytada;
perqu' es molt tart y plou.

PEPET DEL CARRIL.

PARAULAS TÈGNIGAS D' AVUY DIA

«Academismo»

«Fiesta nacional»

«Debate parlamentario»

«Mujer sicalíptica»

«Señoritas camareras»

LA TOMASA

IMITANT HA 'N SANGHO...

«Como siempre... desnudo entré
y desnudo salgo...»

CURÀ RADICAL

Don Xavier Trincolas, apreciable nulitat que disfrutava un sou de quatre mil pessetas en una oficina del Estat, patia de temps antich la mania persecutoria.

Un dia passà un mal rato perquè, estant sentat en un banch del Parch, va posarse al seu costat un subjecte que 'l mirava ab imprudent insistència.

Cansat de tant desagradable companyia y tement que fos un polissont encarregat de seguirli 'ls passos, el senyor Xavier va aixecarse resolt à cambiar de banch. El *perseguidor*, imperturbable, va seguirlo fins al nou assiento.

El senyor Xavier, que ab son natural valor sentia ja las esgarrifansas de la mort, puig pensava que si aquell tipo no era un polissont podia ser un atracador, al llessar la punta del cigarro 's va convencer de que aquell home que 'l seguia jera sols un modest *cassador de cigalas* que estava esperant la *caiguda* de la burilla pera fer us de las sevas facultats!

La dona del senyor Xavier, respectable momia que en lo bon temps de sa joventut havia tingut de guanyarse las malehidas bessas fent calsetets y que gracias á la protecció que va dispensarli un concejal pogué lograr per ella un relatiu benestar y un empleo pe 'l seu marit, estava miñ espantada per la *guiladura* del company.

A dotzenas de vegadas, quan éll li exposava els seus temors, e la li havia contestat:

— Aixó, Xavier, no son altra cosa que manias: aquestas persecucions no existeixen més que en la teva fantasia.

Peró aixó, no obstant, éll seguia creyent que era perseguit y apuntant en la seva historia escenas per 'l istiu de la relatada al principi.

Cansada la seva dona de véurel transformat en un albergat de Sant Boy y volguent posar fi á certas escenas que somniant provocava 'l senyor Xavier y de las que la fesomia d' ella 'n tocava 'ls resultats va determinar consultarho á una sonámbula, convenyuda de que li proporcionaria un bon remey.

Decidida á posar en práctica 'l seu plan, sense dir res a ningú va sortir de casa seva y va encaminarse al domicili de la *facultativa*.

Aquesta, enterada de la visita y vejent en la senyora Xavier una mina de fácil explotació, va prodigarli tota mena de compliments, fentla entrar en son *gabinet*, comensant al moment las *operacions* necessarias al *descubrimient* del mal.

Operada ja la part *técnica*, vingué la *dispositiva*, que ab religiós silenci va escoltar la visitant.

— El marit de vosté— vá dir li la sonámbula— pateix un mal que ja li vè de temps y ha de ser tractat ab molt cuidado, perquè si avuy no es boig d' l tot, demá podria serho. Aquesta tarde fassi venir la minyona y li donare uns polvos qu' encare tinch de preparar. N' hi farà pendre una cullerada cada tres dias ab miñja galleda d' aygua. La consulta val dos duros.

D' nya Policarpa vá donar els quaranta rals sortint convenyuda de que 'l mal del seu marit estava en vias de curació.

En havent dinat, cridá á la minyona y donantli las senyas del domicili vá enviarla á casa de la sonámbula á buscar la divina *panacea*.

Surt la raspa, y considerant que mitja hora més ò menos no alteraria el resultat del recado, vá entrar á la drogueria á ferla petar ab lo dependent, un xicot molt tranquil y ben plantat, encare que guenyo y llarch de dits.

Enrahonant de cosas que poden suposarse y de las que jo no 'm vull ocupar, varen passar més de dugas horas el saltataulells y la minyona del senyor Xavier.

— ¡Reyna Santíssima!— vá exclamar la pobre noya al mirarse 'l rellorje.— Son las quatre y encare no hi tornat á casa ab lo recado. La senyora m' esgarrapa.

Y vá explicar al dependent el perquè havia sortit de casa.

Aquèst, al objecte de retenirla més estona al seu costat, va desperjar un pot, y trayent d' éll unas quantas culleradas de polvos, els entregá á la *maritornes*.

— Aquets polvos— va dirli— tindrán la mateixa propietat que 'ls de la sonámbula. Entrégals á la senyora y li dius que procedeixen de la casa ahont ella t' ha enviat.

Y tal dit, tal fet.

Al endemá dematí el pobre senyor Xavier s' omplia la tripa d' aygua barrejada ab los polvos que la minyona havia portat y que donya Policarpa creya de procedencia *sonambulística*.

Al cap d' un quart d' haverse begut aquell riu d' aygua, l' infelís pacient vá sentirse un cargolament de tripas com si dintre lo seu ventre hi celebressin un ball de màscaras.

No poguent aguantar més y posantse las mans á certa part del cos que comensa ahont la esquena té 'l final, s' encaminá més que depressa á cert *departament* que crech escusat anomenar.

Sortí al cap d' un rato, y als deu ó dotze passos tingué que torná á *pendre possessió* del lloch que acabava d' abandonar.

Mes de duas horas va durar aquesta comedia, al fi de la qual el senyor Xavier, groch, demacrat, va deixarse caure sobre 'l sola tot palpantse 'l ventre, quina pell havia quedat més arrugada que la cara d' una vella de vuyanta anys.

Donya Policarpa passat el susto qu' es de suposar y refeta al véure que 'l seu marit no moria d' aquè la, s' acosiá á éll y ab to y ademans que per ell ja havi n passat a la historia, va preguntarli si 's trobava millor.

— Si; me trobo millor— va contestar el senyor Xavier, llessant un sospir.— Tù podrás dir que las persecucions de que jo 'm queixo son obra d' una fantasia, que 'l meu mal es pura ilusió, pero lo qu' es aquesta *neteja*... ¡ay, Policarpa! ¡Aquesta *neteja* ja sè jo qu' es realitat!

Y are, quan al senyor Xavier li sembla que encara es víctima de certas persecucions, treu desseguida tal ideas de la seva *iniginació*.

¡Te por que repeteixin la cura!

BALDOMERO BONET.

Carta oberta á un jove ros que li agrada molt fer l' os

Salut, beneyt, representant modelo
de la colla dels cevas;
Veiente ab els cabells tan llarchs, recordo
que entrém al temps del fret. . y de las neulas.

Per 'llá prop de las tres de cada tarde,
fá temps veig que 't passejas
Granvia amunt y avall (1) mirant los vidres
d' un balcó ahont hi han dugas ninetas.

Ellas son de primera, noy, t' ho juro;
tens gust, son dugas nenas
capassas de temptá al vell Sant Antoni;
pró casi ets massa gran per fer bestiesas.

¿No estás cansat encara de que 't prenguin
el pé l á tú y á n' ellas?
¿Vols qu' algún día 't tirin algún tronxo
ó 't mullin com un peix, poca xaveta?

Ellas, que ja no haurían d' esser donas
pera no ser coquetas,
de pits á n' el balcó, mostrant son bulto,
surten graciosament fent la rialleta.

Tú, fent el desentés, tras, tras, reullas
fent senyas y müecas
Jo no sé, francament, si ellas se 't rifan
ó no sé de tú ó ellas qui es més neula.

Llástima, á fé de Deu, qu' un tipo d' home
de fer patir femellas,
perdi 'l temps d' aquest modo, porque... vamos
podrías donar l' opi y altrás herbas.

Ab tos ullets de sipia endormiscada,
ta rissada barbata,
qu' es rossa com fils d' or, y aquell gran forro
de cabells, ets preciós y. . hasta á mí 'm temptas.

(1) Entremitj de Muntaner y Casanova.

Pró á las noyas d' avuy los joves tímits
com tú, no 'ls hi fan pesa;
volen atreviment, volen que ls mascles
tingan més génit d' home y mes empresa.

Jo de tú m' hi declaro á marxas doblas
en molt poquetas lletras.
Entenemos. . ¿qu' estimas sols á una
ó sents per totas dugas.. passió inmensa?

Suposant lo primer, qu' es lo més fácil,
jo escriuria: «Rateta:
«Soch un ratolinet que molt t' estimo,
pró aixís no vaig en lloch, rateta meva.

»Tinch un volcá en el cor y aquí abaix, rata,
»ab l' ayre se 'm refreda.
»Déixam pujá aquí dalt, si no hi ha 'l gueto,
»Teu sempre hasta la mort, etcetra etcetra.»

Agafas la carteta y la perfumas
ab lila ó bé violeta,
t' entens ab la portera y ¡al avío!
pots dir: blat á la golfa, noy ja es teva.

Estich més que segú qu' aquella ninfa
de pujá 't farà senyas
vigilas bé que 'l gueto siga á fora,
pujas escala amunt, y á dalt... t' arreglas...

Si no 't va bé aquest plan, ne tinch un altre
que 'm balla en la mollera;
vindrém uns quants tranquils ab una murga
y t' acompanyarém á tota orquesta.

Donchs, si 't creus verament que 't dona llustre
fé aquets papers de bleda,
jo opino lo contrari. A n' el meu poble
d' aixó 'n dihém fé 'l bestia.

FRANCISCO SISA.

LA TOMASA

CUPÓ PRIMERA N.º 52 (1)

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

l' anada en dos actes y en diferents quadros

Matrimonis á Montseppat

ó buscant la perduda

lletra de C. ROURE música de J. M. COMELLA

qual preu corrent es lo de

1'50 PESSETAS

(1) Caduca ais vuyt dias ó avans si s' agotan
ls exemplars.

TALONARIS

— PERA —

apuntacions del sorteig de Nadal

Los de 100 fullas, á 80 céntims

” ” 50 ” á 50 ”

Ventas al per Major y Menor

Litografía Barcelonesa

6, Carrer de Sant Ramon, 6. - BARCELONA

L'últim modelo que 'l'forn are cou.
Aquets secretaris son del motillo nou.

TEATROS

PRINCIPAL

Si l'omplir de gent la escena, y ab entradas y sortidas de qualsevol modo, constituís una comedia, *Los sinvergüenzas*, comedia en quatre actes, d'Angier arreglada al castellá per don Pedro Gil, sería alguna cosa; pero com lo construir una obra teatral, vol dir quelcom de més enlayrat y tant l'autor com l'arreglador prometían alguna cosa més, el públich va sortir mocat del estreno del dilluns. La comedia del anomenat autor francés, deu ser de las que escribía quan encara no 'n sabia gayre y l'arreglador la devía trobar entre 'ls llibres vells dels Encants.

Els artistes prou varen fer forsas de flaqueza, dins sos papers encatronats, y la senyora Tubau de Valencia posá á contribució son talent d'artista dramática però resulta en vá, perque la comedia es de tarifa vella, mancantli totas las qualitats que 's requereix lo Teatro Modern y que las obras antiquadas no poden pas tenir.

Are compreném lo perquè dels aplassaments que ha tingut aquesta obra. Sens dupte que lo senyor Palencia (¡ay!) Pedro Gil, ja ho devia preveure.

LICEO

Pera dissapte próxim día 15, está anunciada la inauguració de la temporada de 1902 á 1903, ab la gran companyia de ópera italiana de *primissimo carliello*, que l'intelligent empresari senyor Bernis ha contractat.

Per l'*elenco* que posém á continuació, podran jujtar nostres lectors de la importancia del personal

MESTRES: Mascheroni Tanara, Marin y Rafart

SOPRANOS ABSOLUTAS: Darclée, Bonaplata, D'Arneiro y Ferrani.

SOPRANOS LÍRICAS: Garcia Rubio, Michalska, Rabassa y Scotti.

MEZZO SOPRANOS: Salvador, Borisoff y Giaconia.

TENORS: Cosentino, Cossira y Marcolin.

BARÍTONOS: Sammarco, Delfino y La Puma.

BAIXOS: Rossato y Sorgi.

Además lo complement degut de segonas parts y comprimaris.

Lo repertori escullit es de lo més notable y en ell hi figuran *La Valkyrie*, *Oello*, *La Boheme*, *M non I Pirenei*, etc., etc., prometent lo senyor Bernis l'estreno en Espanya, de *Cristoforo Colombo*, ópera de gran espectacle qual música es del mestre Franchetti, la que servirá pera inauguració de la temporada.

Además 'ns promet *Euriante*, del mestre Weber y *Giovanna di Napoli*, de nostre compatriota senyor Manen.

Sabém que l'abono obert es sumament important y com sía que fá días que lo Mtre. Mascheroni enseja de valent la obra *Cristoforo Colombo*, es d'esperar que la funció inaugural revestirá lo carácter de aconteixement musical.

ROMEA

Com siga que encare en los dias hábils que te la Empresa pera donar funció, los han reportat verdaderas calderadas las obras *Don Juan Tenorio* y lo *lazarillo* adopta en nostres teatros ó siga *El nuevo Tenorio*, la Empresa ha aplassat per una setmana més l'estreno de *Aigua que corre*, obra de Guimerá que celebrariám resultés un éxit, solament fos per desfer los mals vaticinis que de dita obra feren los Srs. Diaz de Mendoza

y Duse al serlos entregat l'original en los teatros Espanyol de Madrit y Novetats d'aquí

La setmana entrant, veurém l'acert ab que rebutjaren la obra.

TIVOLI

(CIRCO EQUESTRE)

L'aconteixement de la setmana ha sigut lo benefici dels jermans Carpi, que lograren un plé fenomenal.

Lo programa en que s'anunciá lo benefici, era llama tiu havent quedat bastant desilusionats los concurrents á causa d'haver vist que resultá poch més que una funció ordinaria.

Pera avuy hi ha el debut del *jongleur* Carné ab son gos matemátich y estreno d'una pantomima ab manio bras militars.

CATALUNYA (Eldorado)

Res de nou hi ha hagut, puig han anat *tirant* ab los estrenos de aquesta temporada que, com saben nostres lectors han sigut bastant fluixos

Pera demá s'anuncia l'estreno d'un saynete titulat *La boda*.

Vejám si la Empresa se rehabilita gayre ab los *nuvis* en portá.

GRAN-VIA

Zampa Legata es lo titol de la comedia que diumenje representá y que dongué lloch á que la concurrencia rigués d'una manera extraordinaria, com pocas vegadas habém vist en lo teatro.

's una de las obras que 'ls francesos ne diuen *vau devilles*, pero son verdaderas *gaites*.

Dilluns tingué lloch lo benefici de la Sra. Iggius, posantse en escena la comedia *A Monti* que ja 'ns havia donat á coneixer la célebre Mariani, que si ara agradá un xich més que quant s'estrená entre nosaltres, fou degut als trajos extraordinariament escotats que exhibí la Sra. Iggius y per lo tant á la visualitat halagadora de sas formas.

Com era de rigor tractantse de funció de benefici ó *serata d'onore* com diuen los italians, en un dels intermedis se la ovacioná fentli present d'un sens fi de *bouquets* y *corbeilles*, ofrena de sos *apassionats* admiradors.

LAS ARTES

Pera dissapte próxim está anunciada la inauguració do un nou teatro que ab lo titol de *Las Artes* está instalat en lo carrer de Floridablanca número 151.

Sabém que 's tracta d'un local sumament espayós y elegantment construít y la Empresa que 'l té en explotació, pera de moment ha contractat la Companyia cómic lirica del senyor Talavera que com es sabut explota el *gènere chico*, formant part de la mateixa la reputada tiple cómica senyoreta Alcácer y els senyors Angeles y Olivares.

UN COMICH RETIRAT

Suscripció

pera benefici de la viuda y fills del malograt poeta en

Marian Escriu y Fortuny.

Queda oberta en nostra Administració

6 S. RAMON, 6

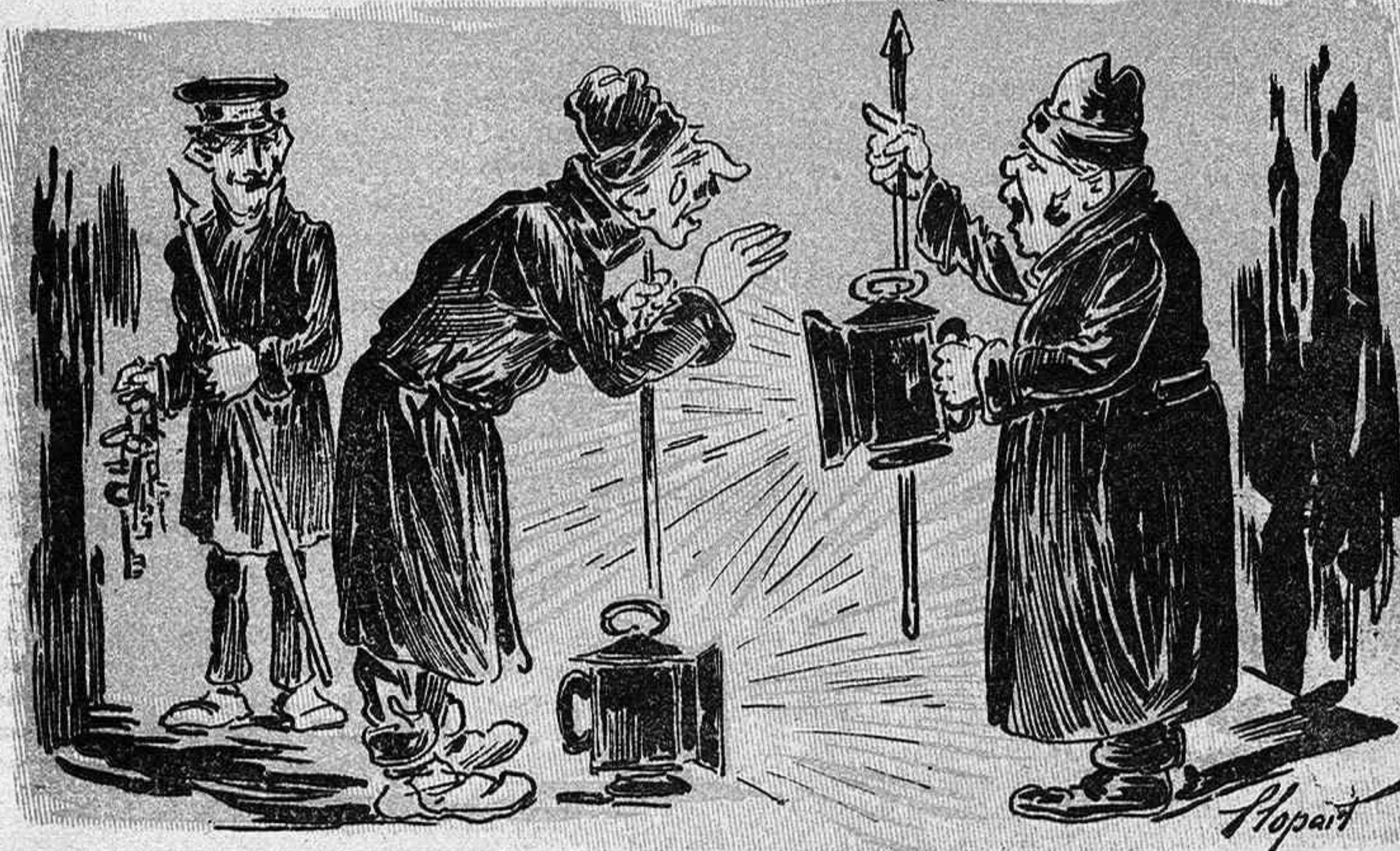
Pep Roch..	5'00 pesetas.
Ramón Amorós Estebanell (quinta remesa).	I »
TOTAL.	6'00 pesetas.
Suma anterior..	113'25 »
Suma actual.	119'25 pesetas.

Continua oberta la suscripció.

ALI-OLI D' AGTUALITAT

—Y las garantías pels obligacionistas ¿ahont son, senyó Llibori?
—Alli las té senyó Maduixa. Aquell material respón de tot.

—Ja ho has vist, Biel, com s' ha portat l' arcalde ab la reposició dels dos companys del *Cuerpo!*...,
—No m' en parlis, Quim, que fins ploro quan hi penso. Jo proposo que per Nadal l' hi regalém una dotzena de décimas de las més finas del Estany.

En el Central de Coimbra

A mos companys de la colonia catalana

¡Oh, rapaz! da ca unas bol-las.
— a estao ellas! aquéll crida,
y comensém desseguída
un partit de carambolas.
—¿Quántas me 'n deu. Bartomeu?
li pregunta l' Agustí;
—Ja sabs lo que os vareig di:
á cada un ne dono deu.
—¿Tan pocas? «exclamo jo;
aixis es casi probat
que 'ns guanyaréu aviat,
sent com sou bon jugadó.
—Alsa, alsa, pocas rahons
y juguéu que la hora passa,
encara os ne dono massa
y voléu buscar qüestions?
Es que vol jugá segú,
diu l' Agustí. —Ba, ba, ba;
¿quí es que té de tirá?
pregunto jo —Tiras tú,
diu, cridant, lo Bartomeu,
y jo sense fer lo ganso
ní gastar cap més romanso
agafo lo taco meu,
apunto pico la bola.
aqueixa dona un retruch
y, per gran sort, cata-cruch!
sens saber com, carambola!
L' Agustí com un boig riu,
jo també faig altre tant
y, rihent, vaig escoltant
totas las pestes que 'm diu
lo Bartomeu, enfadat,
de veure que sense manya
sols per una sort estranya
ma bola ha carambolat.
Tiro fort altra vegada
y carambolo també;
l' un diu ¡quina sort que té!
l' altre diu es chambonada!
Y encar demana partit
un home que aixís nos ploma?...
Aprofitat, y fés broma
y riu ab forsa delit,
que per 'xó encare hi ha temps,
puig si dorms una miqueta
ne faig una dotzeneta
y os *ploma* á los dos ensemps!
Y ab escenas per l' istil
passém lo temps divertit,
fins que un acaba lo partit
després de discussions mil.
Allavors los que han perdut
fan nó més que rondinar,
puig ells son los que han de dar
á la casa lo degut;
y mentres l' que ha guanyat
ab costum provocadora,
va dihent entusiasmat:
—Portéu rals y veniu d' hora!
del Café toquéu el dós
fent per tot gran sarracina,
y l' messo quan veu, furiós,
que ningú li don' propina,
de dir disbarats s' afarta
y exclama de rabia encés:
—*Vá pro inferno, vocès,
e mais un raio que os parta!*

E REIMBAU PLANAS.

Campanadas

No tremolin ni passin ánsia. Per are tot aixó del alsament carlista no ha sigut més que un susto sense consecuencias

Ab un antiespasmódich n' hi ha hagut prou.

Sino que aquesta endiablada prempsa se complau sempre en abultar els granets posantlos á la categoria de florons; y tot per la *perra chica*.

Además dona certa importancia al Govern el dir que s' han aixecat els del pretendent...

Y es clar, sants cristians, que s' aixecan... cada demati al llevarse.

Mal aniria que dormissin sempre.

*

Una noticia que segurament disminuirá la situació de las classes necessitadas.

Fins avuy pe 'l Jubileu del Papa ja s' han recullit á Barcelona més de 16 000 duros.

¡Pobret presoner del Vaticá, ja se 'ls mereix!

¡No es veritat que aixó es fer una obra de caritat?

La classe proletaria pot consolarse.

Qui no s' aconsola es perque no vol.

*

¡Válgam las onze mil verges!—que segons asseguran els que fan calendaris—habitan las regions celestials.

Si 'ls que fém periódichs haguéssim anat á neixer á Rusia ja podriam taparnos la boca ab un murrió y deixarnos fer lo que li dongués la ministerial gana al ministre del Interior d' aquella terra.

Aquest personatge ha prohibit á la prempsa tractar de la salut del Czar (bueno!), dels escrits d' en Tolstoi (rediable!), dels militars (bomba!), de las *huelgas* (bufa), de las epidemias (tapa!), dels fallos dels Tribunals (apreta!) y de politica exterior... ¡el *acabóse!*

¿Y de rés més?

¿Donchs de qué podrá tractar la desventurada prempsa russa?

Si ai ó passés aquí no ns apurariam pas, de materia 'ns ne faltaria. Y ben inofensiva que fora.

Publicant *Crónicas* d' en Priu y Bafia y poesias d' en Nogueras Oller ens hauriam salvat..

Ungüent blanch pur.

*

Un pugilato fraseológich digne d' un drama caballeresco. L' escenari es el Congrés.

S' aixeca el florenti Silvela y dirigintse al vell pastor S. gasta, diu:

Silvela. —Debéis abreviar vuestra permanencia en el Gobierno para que ya que no caer con gloria al menos podáis morir con honra.

Sagasta. —No he visto una manera más tremenda de decir el poder... ¿Qué estoy yo muerto? Los muertos sois vosotros... Prefiero morir con honra á vivir de la misericordia de nadie.

Y aixis successivament, baix aquesta mateixa tessitura de frases ja passadas de moda que anavan tan bé en tem d' en Garcia Gutiérrez, segueix el debat entre 'ls aplaudits de la majoria y las dentetas dels de la host-conservadora.

En lloch més se representan millor las obras de relubrón com en el galliner nacional.

Hi ha bons artistas.

*

La nota culminant de la setmana no ha sigut ni 'ls debats del Congrés, ni la discussió dels pressupostos municipals, ni las declaracions d' en Maura, ni l' aproximació d' en Romero al fusionisme.

Res de tot aixó.

Lo més gros, per lo inesperat, ha sigut la fugida del vell mestre Goula ab la Grassot, deixebila seva y ben feta y jove.

Encare hi ha qui se 'n fa creus, pero nosaltres no 'ns estranyém de res.

Son secrets de la Naturalesa.

¿Qué la Grassot es una xícota molt tendre encare? ¿Que 'l mestre Goula es un home de barba blanca?

Y qué?

¿Que per ventura no empunya encara la batuta ab brio? Prou que se 'n devia adonar d' aixó la Grassot.

¡Pobre Toral! S ha tornat boig.

¿No 'l recordan? Es un dels generals dignes que de bona fé s' havian prés lo de la guerra ab los Estats Units, com mo'rts, no militars solzament, sino personas de todas las classes sociales s' ho havian prés.

Y vá resultar la *conveniencia* que va resultar.

Ara el pobre Toral jemega d' aquells disgustos. Se li ha comensat á fixar la mania de que no havia de ser entregada tan miserable uent com ho vá ser, la plassa de Santia go de Cuba, y l' arrel ha anat extenentse en sa imaginació, fins á portarlo al lamentable extrém d' una bogeria incurable.

Lo qual vol dir qu' éll no va serne cómplice. D' altra manera no hauria sigut aquesta la seva pesadilla.

¡Quánts n' hi ha que, si bé es cert no tenen la pena d' en Toral en cambi han de sentir per dintre un rau rau amohinador, y al guaytarse las creus y placas de sos pits, si tenen conciencia, han de murmurar:

—¡Qué n' hem sapigut d' amagar l' ou als tontos!

Ja hi som.

Ja hi ha rotatius madrilenys que desde que en Paraiso y l' Alba han pactat ab els regionalistas catalans, califican á la Unió Nacional de «elementos que representan una perturbación en el país.»

Aquesta gent es aixís; se surt de fogó tan bon punt flayra que s' atenta á la seva menjadora.

Sobre tot no *perturbar res* perque ab la modorra que dona la rutina ningú s' adona de que tot vagi «manga por hombro»—que diuhen ells.

Peró ¿qué passa ab las obras del denominat Palau Real del Parch?

Nada menos que VEINTE MIL DUROS se xucla encare en els nous pressupostos municipals.

Y 'ls mils que deurá xuclarse'n!

Y 'ls milions que ja hi ha enterrats!

¡Quina manera de llessar sanalladas de pessetas! Al menos avuy tot aixó 's pagués ab llaunas *isabelinas*!

¿Volen dirnos aquells que ho sápigam quina utilitat ha de reportar aquell fúnebre edifici? ¿Volen confessar al mateix temps, si Barcelona pot llessar els milions en cosas tan fútils, quan estém mancats els barcelonins d' altres reformas més prácticas?

Si es que ho ignoran els que tenen el deber de sapiguerho, els demaném que se 'n enterin, y si es que ja están al tanto ¿per qué han de consentir en que tan malament se emplehin els diners de la ciutat? ¿No hi ha res més á fer que un palau que may ha d' hostatjar á ningú?

Ab verdadera satisfacció consigném la nova de que en lo «Centre Provincial Gironi» importantíssima Societat instalada en l' anomenada Casa-Virreyra (Rambla de las Flors) tindrà lloch lo dissapte vinent una vetllada necrológica, en honor del que fou nostre estimat company de Redacció, lo distingit poeta don Marián Eseriu Fortuny.

Pend'án part en dita vetllada varis reputats poetas amichs del finat, los quals llegirán composicions elegiacas dedicadas á son inolvidable company estrenantse ademés una cansoneta, quina lletra es del malaguanyat Eseriu y la música del reputat compositor senyor Granados. D' ta pesa será cantada per una distingidíssima artista.

La esmentada funció será á benefici de la viuda y filla del que fou nostre volgut company, per lo que felicitem al «Centre Provincia Gironi», ja que al mateix temps que en honrar al poeta ha pensat en auxiliar als sers qu' eran lo terme de todas las ambicions y 'l resúm de todas las alegrías del pobre Eseriu.

¡Ab quin goig veuriam qu' altres Societats imitessin l' exemple del esmentat Centre!

¡Es tan noble honrar als que s' ho mereixen y socorre als desvalguts!

A tots els que desitjin contribuir al bon resultat de la vetllada organizada per el Centre Provincial Gironi, en la nostra Redacció se 'ls facilitarán las invitacions que desitjin.

Tenim el gust de participar als nostres llegidors que dintre de pochi dias quedará llesta la impresió del juguot *Sis iros*, original de don A. Guasch Tombas y estrenat ab brillant éxit en lo teatro Romea la diada d' Ignocents del any passat.

La esmentada obreta en la que sols hi prenen part una dama y quatre homes es propia pera ser representada en la diada avants dita.

Lo preu del exemplar será de 2 rals, ab lo descompte acostumat pe 'ls venedors.

A Madrid han tingut molt éxit *Los granujas*.

No es pas nou aixó; sempre han tingut aceptació en aque'la terra aquesta mena de personatges.

Y sense música d' en Valverde.

A cada país els seus tipos predilectes.

L' aristócrata president Loubet ja 's prepara pera abra-sarse ab el rey d' Italia.

Després del Czar, el rey de Grecia, després el de Portugal y are el d' Italia.

Jo no hi vist republicá més entussiasta de las testas coronadas.

Ah *mossió Mimel!*—que li diuhen las modistas de Paris.

¿Qui li havia de dir n' en Weyler que cap á las sevas vellesas li sortissin ab el ciri trencat de la guerrera?

A n' ell que ha portat tants jaqués de's Encants anárseli á fixar are en una trista prenda de roba més ó menos deslluhida.

¡Qué volen ferhi si l' home té la mania d' estalviar! ¿Cóm sino d' aquesta manera s' hauria pogut comprar a mitja dotzeneta de fincas que posseheix.

Lo portar una guerrera passada de moda no podrá fer guerrero, pero demostra que en Weyler es un home retingut.

¿Per qué en lloch de ministre de la Guerra no 'l varen fer ministre d' Hisenda?

Ab els seus estalvis, á horas d' are Espanya hauria acabat els deutes.

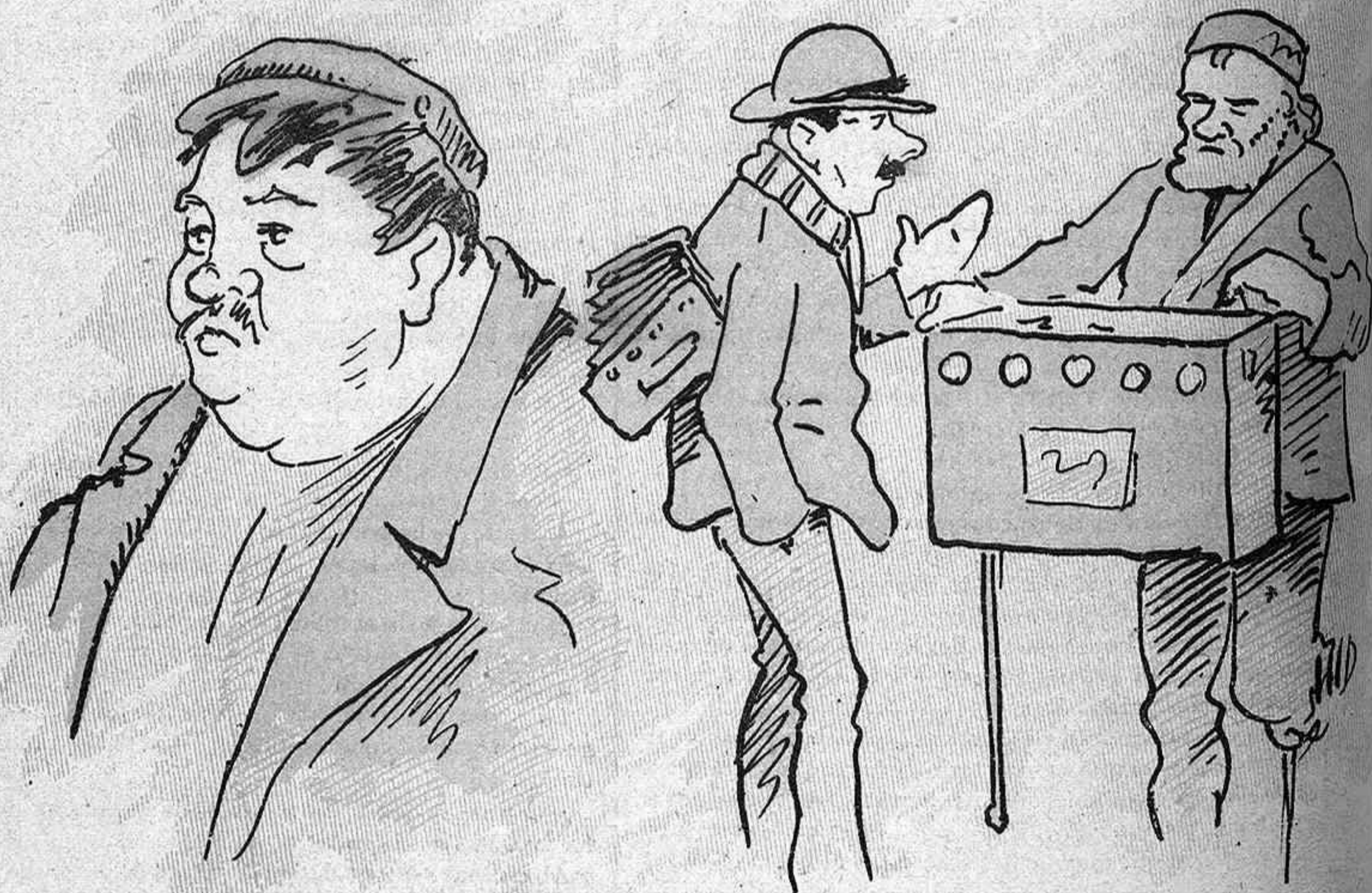
POT-POURRI

—Un abrich de pell li compro,
si m' estima...

—No senyór;
per bona pell jo ja 'm basto...
un chalet fora millor.

Si 'l meu gran amich Silvela,
no lográ al poder pujá,
lo meu cos prompte 's fondrá
lo mateix qu' una candela.

—En vista de que 'ls tenders
ab sas viandas no m' han mort
casi puch assegurar
que soch un home molt fort.

Fent art noble y debó,
avuy, casi no 's pot viure,
unicament van tirant
els que 'l fan á l' ayre lliure.